

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 4 (38) kwiecień 2015, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Informacja z prac w okresie międzysesyjnym

W kwietniu Rada Gminy Bystra-Sidzina nie odbywała sesji. Najbliższe posiedzenie zostało zaplanowane na początek maja. Wtedy też ma zostać przyjęty m.in. plan budownictwa drogowego oraz przedyskutowany temat zasad dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni.

8 kwietnia br. została podpisana deklaracja uczestnictwa Gminy Bystra-Sidzina w projekcie, który daje szansę na pozyskiwanie środków na dofinansowanie wymiany niskosprawnych pieców centralnego ogrzewania na bardziej ekologiczne.

więcej na str. 2

Przypominamy, że
10 maja 2015 r.
odbędą się wybory
Prezydenta RP.

Lokale będą czynne w godz.
7.00 - 21.00.

Natomiast **31 maja 2015 r.**
odbędą się wybory do Izby
Rolniczych. Szczegóły na temat tych
wyborów prezentujemy na str. 3

Dofinansowanie do mikroinstalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii

Gmina Bystra-Sidzina stanęła przed szansą ubiegania się o dofinansowanie do mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii, do których zaliczamy między innymi **kolektory słoneczne**.

Mieszkańców zainteresowanych montażem takich urządzeń zachęcamy do śledzenia strony internetowej Gminy (www.bystra-sidzina.pl), gdzie w najbliższym czasie ukażą się szczegóły dotyczące tego projektu.

Wielkie sprzątanie w Gminie Bystra-Sidzina

Wiosna to piękna pora roku, kiedy krajobraz powoli się zazielenia. Jest to również czas, kiedy najbardziej są widoczne zaśmiecone lasy, potoki i pobocza naszych dróg. Nie jest to ujmujący widok naszego krajobrazu. Tak też stwierdzili mieszkańcy Wielkiej Polany w Sidzinie, którzy z własnej inicjatywy postanowili posprzątać zaśmiecone tereny wzdłuż drogi głównej od Zubrzyicy do Binkówki.

Także dzieci i młodzież szkolna wraz z nauczycielami sprzątały najbardziej uczęszczane miejsca Bystrej i Sidziny w ramach akcji "Sprzątanie świata".

Więcej na str. 5 i 6

Oby było więcej takich inicjatyw i równocześnie jak najmniej osób, które nadal nasze tereny zaśmiecają.

Dbajmy o nasz krajobraz.

ZBIÓRKA ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

Urząd Gminy Bystra-Sidzina informuje, że w dniu
18.05.2015r. (poniedziałek) w Sidzinie

oraz

19.05.2015r. (wtorek) w Bystrej

odbędzie się zbiórka zużytego sprzętu RTV i AGD, zużytych opon i odpadów wielkogabarytowych.

Odpady należy wystawić w dniu zbiórki do godz. **9.00** przy drogach powiatowych.

UWAGA: Odpady nie będą zabierane z innych dróg bocznych.

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o pracy w okresie międzysesyjnym

W okresie od 26 marca 2015 r. do 21 kwietnia 2015 r. wydano zarządzenia w sprawach:

- 1) Zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2015 r. (cztery zarządzenia).
- 2) Zmian w planie finansowym budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2015 rok (pięć zarządzeń).
- 3) Uzupełnienia składu osobowego komisji przetargowej.
- 4) Upoważnienia pracowników Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do wykonywania czynności związanych ze sporządzaniem aktów pełnomocnictwa do głosowania.
- 5) Upoważnienia pracowników urzędu Gminy Bystra-Sidzina do przyjmowania zgłoszeń kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych.

6) Upoważnienia pracownika Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do prowadzenia czynności związanych z głosowaniem korespondencyjnym w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r.

7) Umorzenia zaległości z tytułu opłat za zużycie wody z wodociągu „Centrum” w Bystrzej.

8) Powołania obwodowych komisji wyborczych do przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r. (M.G.)

Podpisanie deklaracji o współpracy na rzecz czystego powietrza

Dnia 8 kwietnia 2015 r. w Rabce-Zdroju Wójt Gminy Bystra-Sidzina uroczystie podpisał deklarację współpracy w zakresie ubiegania się o dofinansowanie projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”. Oprócz Gminy Bystra – Sidzina do projektu przystąpiło 44 instytucji i samorządów z województwa małopolskiego.

Uczestnictwo w projekcie pozwoli na pozyskanie środków finansowych, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza na terenie naszej Gminy przede wszystkim poprzez wymianę niskosprawnych kotłów na te bardziej ekologiczne i nowocześniejsze, spełniające normy w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Projekt zintegrowany LIFE obejmuje m. in. zatrudnienie tzw. ekodoradcy, którego zadaniem będzie wspieranie wdrażania

programu ochrony powietrza, kampanie informacyjne, szkolenia oraz analizy.

Pełny wniosek o dofinansowanie projektu zintegrowanego LIFE zostanie złożony przez województwo małopolskie do Komisji Europejskiej. Jeżeli decyzja Komisji o przyznaniu dofinansowania będzie pozytywna, realizacja projektu rozpocznie się w październiku 2015 r. i potrwa do końca 2023 r.

Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na stronie internetowej: www.powietrze.malopolska.pl. Informujemy, że nadal są przyjmowane ankiety od mieszkańców zainteresowanych w przyszłości wymianą pieców centralnego ogrzewania (K.K. Fot.UM Rabka-Zdrój)

Przedsiębiorco, zareklamuj się na stronie gminnej!

Przypominamy, że w ramach wspierania i promocji przedsiębiorczości w Gminie Bystra – Sidzina na stronie internetowej www.bystra-sidzina.pl istnieje możliwość nieodpłatnego zamieszczania przez przedsiębiorców z Gminy Bystra-Sidzina danych kontaktowych do swoich firm. Służy temu stworzona specjalnie do tego celu „baza przedsiębiorstw”. Dodanie ogłoszenia jest bezpłatne. Wystarczy tylko wybrać opcję „Dodaj” i wypełnić formularz zgłoszeniowy. Umieszczenie firmy w bazie przedsiębiorstw daje kolejne możliwości dotarcia do przyszłych i obecnych klientów.

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY W JORDANOWIE
"GALERIA POD KASZETĄ" JORDANÓW - RYNEK 2
ZAPRASZA
NA WYSTAWĘ PRAC STOWARZYSZENIA
TRADYCJA I NATURA
Autorzy prac:

- Halina Opałńska, Jordanów - witraże, malarstwo
- Janina Kołodziejczyk, Sidzina - malarstwo
- Małgorzata Pauspert, Bystra - malarstwo
- Krystian Wilk, Sidzina - fotografia
- Aleksander Basiura, Bystra - rzeźba
- Józef Kutek, Sidzina - rzeźba
- Małgorzata Palarczyk, Bystra - haft, koronka
- Katarzyna Chorąży, Bystra - koronka
- Maria Kordel, Sidzina - koronka
- Dorota Pawlus, Bystra - haft krzyżykowy
- Stanisława Szewczyk, Bystra - haft krzyżykowy
- Czesława Oczkowska, Bystra - haft krzyżykowy
- Kinga Kordel, Sidzina - sutasz
- Józef Czubin - wyroby z wikliny
- Bartłomiej Trzop - rzeźba
- Elżbieta Krawczyk - bibułkarstwo
- Anna Gafka - bibułkarstwo

od 3 maja 2015 do 3 czerwca 2015

WYBORY DO IZB ROLNICZYCH – 31 maja 2015 r.

Urząd Gminy Bystra-Sidzina informuje, że Krajowa Rada Izb Rolniczych uchwałą nr 9/2014 z dnia 25 listopada 2014 roku zarządziła wybory do izb rolniczych, w tym Małopolskiej Izby Rolniczej.

Dzień wyborów został wyznaczony na niedzielę 31 maja 2015 roku.

Zasady wyborów:

1. Członkami samorządu rolniczego są osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku rolnego, podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej oraz członkowie Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, posiadający w nich wkłady gruntowe. Przysługuje im prawo kandydowania do Rad Powiatowych Małopolskiej Izby Rolniczej i uczestniczenia w ich wybieraniu.

2. W gminie, w której powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 4 tys. ha (okręg jednomandatowy), do Rady Powiatowej MIR wybiera się jednego członka, a gdy przekracza 4 tys. ha (okręg dwumandatowy) - wybiera się dwóch członków. W okręgu wyborczym stanowiącym obszar miasta na prawach powiatu, wybiera się tylko jednego przedstawiciela.

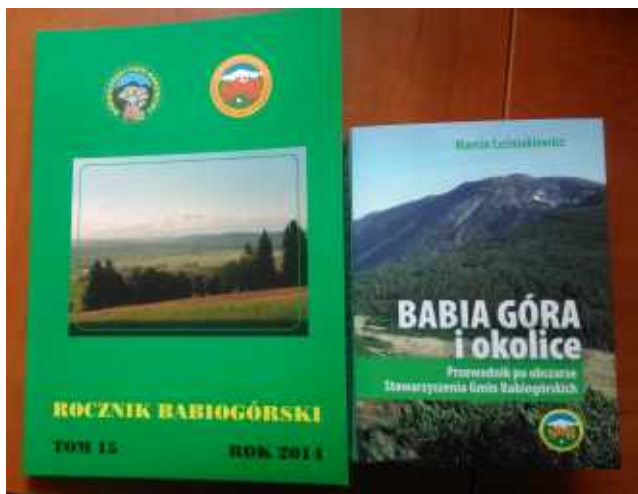
3. W każdym powiecie ziemskim zostanie wybrana Rada Powiatowa Małopolskiej Izby Rolniczej. W jej skład wejdą rolnicy, którzy w wyborach do tego organu otrzymają największą ilość ważnie oddanych głosów. Rada Powiatowa MIR wybiera ze swego składu Przewodniczącą Rady Powiatowej i delegata do Walnego Zgromadzenia Małopolskiej Izby Rolniczej.

4. Rolnik, ubiegający się o mandat członka Rady Powiatowej MIR,

musi wypełnić i złożyć następujące dokumenty: zgłoszenie kandydata, oświadczenie o zgodzie na kandydowanie oraz listę członków zawierającą co najmniej 50 podpisów poparcia. Druki te można otrzymać w Oddziałach Biura Małopolskiej Izby Rolniczej lub pobrać ze strony internetowej www.mir.pl. Czytelnie wypełnione dokumenty należy przesłać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 08. 05. 2015 roku (decyduje data wpływu) na adres właściwego Oddziału Biura MIR lub złożyć do dnia 11.05.2015 r., do godz. 15: 00 do Okręgowej Komisji Wyborczej w siedzibie Gminy.

5. Spis członków izby rolniczej uprawnionych do głosowania zostanie udostępniony do wglądu w siedzibie urzędu gminy najpóźniej w 14 dniu przed dniem wyborów, tj. 17.05.2015 r. Każdy rolnik może sprawdzić czy został w nim ujęty i wnieść w tej sprawie zażalenie. (D.J.)

Przewodnik „Babia Góra i okolice”

Informujemy, że staraniem Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich, do którego należy Gmina Bystra-Sidzina został wydany przewodnik „Babia Góra i okolice”, autorstwa Marcina Leśniakiewicza.

Książka, w formacie klasycznego przewodnika, liczy 720 stron. Zawiera ona opisy 59 miejscowości należących do Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich, w tym opisy Bystrej i Sidziny. Ponadto przewodnik zawiera bardzo szczegółowy opis prawie 90 szlaków turystycznych, przebiegających przez te miejscowości. Są one wzbogacone planami miejscowości. Autor osobiście przeszedł wszystkie opisane przez siebie trasy. Informację na temat tej i innych publikacji Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich można uzyskać w gminnych bibliotekach oraz Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina.

Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich jest również wydawcą „Kalendarzy SGB”, składających się z kalendarium historycznego na temat wydarzeń lokalnych oraz monograficznych opracowań, poświęconych każdorazowo odrębnemu tematowi. W roku 2015

tematem przewodnim kalendarza, pod hasłem "Siła babiogórskich roślin", były m.in. zioła.

Cyklicznie ukazuje się również „Rocznik Babiogórski”, prezentujący materiały i opracowania z różnych dziedzin jak m.in. etnografia, geografia, historia, krajoznawstwo, przyroda. W ostatnim roczniku dużo informacji poświęcono Jubileuszowi lokacji Sidziny. Znajduje się tam również interesujący artykuł o Laskowej Skale w Sidzinie- jako ciekawostce geologicznej i etnograficznej.

Konkurs „Na najpiękniejszy ogród przydomowy, obejście w gospodarstwie rolnym”

Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej już kolejny rok z rządu ogłosiło konkurs, w którym wybierane są najpiękniejsze ogrody przydomowe i obejścia w gospodarstwach rolnych w powiecie suskim. Do konkursu powiatowego są zgłaszane osoby wyłaniane w etapie gminnym.

Konkurs jest organizowany w dwóch kategoriach:

- ogród przydomowy,
- gospodarstwo rolne.

Oceny zgłoszonych ogrodów/gospodarstw dokonuje Komisja.

Zgłoszenia z terenu Gminy Bystra-Sidzina przyjmowane są do **2 czerwca 2015 r.**

Ogród /gospodarstwo może być zgłoszone do konkursu przez właściciela, inną osobę, lub organizację z terenu Gminy. Zgłoszeń można dokonywać osobiście w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina (pokój nr 1), drogą mailową na adres: promocja@bystra-sidzina.pl lub telefonicznie.

Osoby, które zajęły pierwsze miejsca w obydwu kategoriach na etapie gminnym, przechodzą do etapu powiatowego.

Zgodnie z regulaminem konkursu ustalonym przez starostwo powiatowe osoby, które były już laureatami tego

konkursu, nie mogą w nim uczestniczyć przez okres kolejnych 3 lat.

Ogrody oceniane są na podstawie następujących kryteriów:

- dobór kwiatów i kolorystyka kompozycji,
- mała architektura (altanki, pergole, kącik wypoczynkowy),
- wykorzystanie walorów dekoracyjnych roślin ozdobnych,
- okwiecenie balkonów i okien,
- chodniki, drogi, ścieżki na terenie ogrodu,
- utrzymywanie czystości na zewnątrz ogrodzenia,
- wykorzystanie odpadów ogrodniczych (kompostownik)
- ogólny wyraz artystyczny,
- regularne oddawanie odpadów z gospodarstwa domowego potwierdzone rachunkami,
- segregacja odpadów powstających w gospodarstwie domowym
- podłączenie nieruchomości do kanalizacji lub wyposażenie w zbiornik bezodpływowy oraz regularne jego opróżnianie.

Ponadto w kategorii „obejście w gospodarstwie rolnym” ogrody są oceniane również pod kątem oddzielenia obejścia od budynku gospodarczego oraz właściwego przechowywania, wykorzystywania płynnych i stałych odpadów powstających w gospodarstwie.

Formularz zgłoszeniowy:

.....
Dane zgłaszającego (imię, nazwisko, adres)

.....
Nr telefonu kontaktowego

Bystra, dnia.....

Gmina Bystra-Sidzina

Zgłaszam do Konkursu „ Na najpiękniejszy ogród przydomowy, obejście w gospodarstwie rolnym” ogród w kategorii:

obejście w gospodarstwie rolnym

ogród przydomowy

(zaznaczyć właściwą kategorię)

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych w ramach przeprowadzanego konkursu.

.....
podpis

XVII POWIATOWY TURNIEJ BRD ROZSTRZYgniĘTY

15 kwietnia 2015 r. w Budzowie odbył się „XVII Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym”. Gospodarzem tegorocznego finału powiatowego była Szkoła Podstawowa nr 1 w Budzowie, a głównym organizatorem konkursu Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej oraz Delegatura Kuratorium Oświaty w Wadowicach.

Finał BRD zaszczylicili swoją obecnością: Wicestarosta Suski, przedstawiciel Delegatury Kuratorium Oświaty w Wadowicach, przedstawiciele samorządów, m.in. Wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka, Komendant Powiatowy Policji w Suchej Beskidzkiej oraz Komendant Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej.

W turnieju wzięło udział 9 drużyn ze szkół podstawowych oraz 9 drużyn szkół gimnazjalnych wyłonionych w eliminacjach gminnych z terenu powiatu suskiego.

Gminę Bystra-Sidzina w kategorii szkół gimnazjalnych reprezentowali uczniowie Zespołu Szkół w Sidzinie w składzie: Grzegorz Kolaniak, Dawid Staszczak, Bartłomiej Mrozek. W kategorii szkół podstawowych naszą gminę reprezentowali uczniowie Szkoły Podstawowej z Zespołu Szkół w Bystrej w składzie: Paulina Karkula, Anna Zembol, Miłosz Suwaj, Damian Skupień.

W klasyfikacji drużynowej reprezentacja Gimnazjum zdobyła **I miejsce** i będzie reprezentować powiat suski w eliminacjach wojewódzkich 13 maja 2015 roku w Mikłuszowicach.

Reprezentacja Szkoły Podstawowej z Bystrej ulokowała się również na wysokim, **II miejscu**.

Drużyna gimnazjalna otrzymała dyplom, puchar, nagrody rzeczowe ufundowane przez starostwo powiatowe, Urząd Gminy Bystra-Sidzina oraz gratulacje od Komendanta Powiatowego

Policji, Wicestarosty Suskiego, Wójta Gminy Bystra-Sidzina oraz członków komisji sędziowskiej.

Drużyna szkoły podstawowej również otrzymała dyplom, nagrody rzeczowe ufundowane Urząd Gminy Bystra-Sidzina oraz gratulacje od Komendanta Powiatowego Policji, Wicestarosty Suskiego, Wójta Gminy Bystra-Sidzina oraz członków komisji sędziowskiej.

GRATULUJEMY ZAWODNIKOM OBYDWU DRUŻYN, A REPREZENTACJI GIMNAZJUM ŻYCZYMY RÓWNIE WYSOKIEJ LOKATY W ELIMINACJACH WOJEWÓDZKICH.(T.G.)

Akcja „Sprzątanie świata” w Gminie Bystra-Sidzina 2015”

W dniu 16 kwietnia 2015 roku na terenie Gminy Bystra-Sidzina odbyła się akcja „Sprzątanie świata”. Uczestniczyli w niej przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum z terenu naszej gminy. Każda klasa sprzątała wcześniej wyznaczony teren wsi.

W trakcie tej zbiórki, dzieci i młodzież zaopatrzone były w 1200 szt. rękawiczek i 250 szt. worków na śmieci. W akcji „Sprzątanie świata” wzięło udział ponad 700 uczniów, około 260 przedszkolaków i 61 nauczycieli - opiekunów. Dzieci i młodzież sprzątała teren wokół przedszkoli, szkół, cmentarzy, kościołów, wzdłuż dróg i potoków, a także na szlakach turystycznych. Wywóz zebranych śmieci zapewnił Urząd Gminy. (M.L.)

WIELKA POLANA DAŁA PRZYKŁAD

Już wydawało się, że społeczne akcje w dzisiejszych czasach są niemożliwe do realizacji. Każdy jest zabiegany, ma jakieś sprawy do załatwienia. Ale są jeszcze mieszkańcy w naszych miejscowościach, którzy potrafią się zorganizować. Tak stało się na Wielkiej Polanie: 16 i 20 kwietnia br., mieszkańcy, bez względu na wiek, zebrali się i uprzątnęli śmieci wzdłuż drogi powiatowej, od granicy z Zubrzycą do Bieńkówki. Odpadów była niebagatelna ilość, bo prawie 200 worków śmieci!

Na uznanie zasługuje skala przedsięwzięcia, w którym wzięło udział 25 osób.

Przypomnijmy, że podobną akcją sprzątnięcia zorganizowali jakiś czas temu młodzi ludzie również w Bystrze.

Dziękujemy mieszkańcom Wielkiej Polany za inicjatywę, ale także dziękujemy każdemu, kto dba o porządek na terenie naszej gminy. Takie działania są godne naśladowania.

Uczniowie Zespołu Szkół w Sidzinie wygrali ogólnopolski konkurs

W nr 11/12, listopad/grudzień 2014 na stronie 6 Biuletynu Samorządowego Gminy Bystra-Sidzina pisaliśmy o projekcie edukacyjnym "Alternatywne źródła energii".

Projekt realizowany był przez dziesięcioosobową grupę uczniów klas drugich i trzecich z Gimnazjum nr 1 w Zespole Szkół im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie w ramach ogólnopolskiego EKO Konkursu „Dbajmy

(zamontowali panel słoneczny, z którego uzyskany prąd posłużył do oświetlenia wyjścia ewakuacyjnego ze szkoły i mini dekoracji choinkowej), a także przeprowadzili kampanię informacyjną na temat zachowań proekologicznych (ulotki, artykuły w prasie i internecie, funpage, spot reklamowy itp.).

Jury konkursu dostrzegło starania gimnazjalistów z Sidziny i bardzo wysoko oceniło projekt, przyznając mu **I miejsce**. Nagrodą główną jest 3 - dniowy pobyt w Toruniu w dniach 26 -28 kwietnia 2015 r.

Na wycieczkę wraz z opiekunami wybierają się następujący uczniowie: Natalia Trzop kl. III.B, Wojciech Lipka kl. III.B, Grzegorz Pasternak kl.III.B, Mateusz Tempka kl. III.B, Kacper Lipiak kl. III.A, Kacper Maj kl. III.A, Michał Maj kl. III.A, Mateusz Kijanka kl. II.A, Dawid Staszczak kl. II.B, Szymon Kostka kl. II.B.

o przyszłość OZE". Organizatorem Konkursu była toruńska Fundacja Rozwoju Regionalnego PROMETHEUS. Zadaniem gimnazjalistów było przygotowanie w dowolnej formie własnego, autorskiego projektu promującego odnawialne źródła energii (OZE) i efektywność energetyczną. W ramach projektu uczniowie poszerzali wiedzę o OZE, poznali nowe technologie (samochód napędzany wodorem), uczyli się wykorzystania alternatywnych źródeł energii w praktyce

Wyjazd jest możliwy dzięki wsparciu Gminy Bystra – Sidzina, która sponsoruje uczestnikom przejazd do Torunia, gdzie uczniowie zwiedzą miasto, odwiedzą planetarium, geodium, wezmą udział w nocnym zwiedzaniu fortów, pokazach naukowych, a także odwiedzą w Bydgoszczy Laboratorium Odnawialnych Źródeł Energii. O tych i innych atrakcjach, a także o wrażeniach z pobytu w mieście Kopernika napiszemy po powrocie. (T.L.)

W Sidzinie uczczono rocznicę tragedii smoleńskiej

W dniu 10 kwietnia 2015 r., w piątą rocznicę katastrofy pod Smoleńskiem, mieszkańcy Sidziny uczcili pamięć Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i 95 pozostałych ofiar tej katastrofy.

W kościele parafialnym pw. Św. Mikołaja Biskupa w Sidzinie odprawiona została msza św. za poległych w katastrofie. Po mszy św. wszyscy zebrani udali się pod Krzyż Katyński (stojący od wielu lat stoi na terenie Sidziny, obok cmentarza parafialnego), na którym umieszczony jest obraz Matki Bożej Katyńskiej, aby uczcić pamięć ofiar Katynia oraz katastrofy sprzed pięciu lat.

Tam odegrano i odśpiewano hymn państwowy, następnie ksiądz proboszcz Józef Bafia dokonał odsłonięcia i poświęcenia granitowej płyty, upamiętniającej ofiary katastrofy pod Smoleńskiem.

Organizatorem uroczystości była Parafia w Sidzinie.

Z kart historii

TRAGICZNY ROK 1847 W ŻYCIU MIESZKAŃCÓW BYSTREJ I SIDZINY

W historii ludzkości co pewien okres czasu powtarzają się różnego rodzaju klęski i nieszczęścia. Dzisiaj jesteśmy również świadkami takich nieszczęść; a to ebola, a to ptasia grypa i inne. W dziejach mieszkańców Beskidów kilkakrotnie powtarzały się okresy „morowego powietrza”, jak określano dawniej epidemie. Największe żniwo zebrała epidemia cholery, tyfusu, czerwonki w roku 1847. W samej Bystrzej zmarło wówczas 281 osób (co stanowiło około 31 procent mieszkańców wsi), w Sidzinie 270.

W porównaniu z innymi miejscowościami (obecnego powiatu suskiego) nasze wsie należy zaliczyć do stosunkowo „zdrowych”, bowiem już w sąsiednim Osielcu zaraza pochłonęła 688 osób, w Skawicy 447, w Zawoi 889, w Tarnawie Dolnej 850, a w samej Suchoj 1489. W parafii jordanowskiej, do której należała Bystra, z powodu głodu, co uważano za główną przyczynę epidemii, zmarło 900 osób, a w łętowskiej 1303 parafian. Do zasadniczych przyczyn powodujących pandemię proboszcz sidziński, ks. Wojciech Blaszyński zaliczał głód. Miał w tym wiele racji, bowiem wcześniej w naszym terenie wystąpiła klęska nieurodzaju i ludzie cierpieli ogromny głód, tak że chleb wypiekano z otrąb i plew. Z perzu, pokrzyw i trawy gotowano zupę. (Klęska głodu powtórzyła się także w roku 1874). Epidemie te pozostawiły po sobie spustoszenie, żałobę, głód i nędzę.

Wpływ na stan zdrowotności mieszkańców naszych wsi miało również położenie z dala od głównych szlaków komunikacyjnych. Natomiast roznoszenie choroby powodowali migrujący po wsiach żebracy. Nie zwracano niemal zupełnie uwagi na stan higieniczny, a zwłaszcza czystość wody, która często zanieczyszczona była odchodami zwierzęcymi i ludzkimi (wszak wychodków jeszcze nie wynaleziono).

Podane liczby są przerażające. Pandemia powodowała śmierć niezależnie od wieku.

W wielu domach w jednym czasie umierało kilku domowników. Największe straty miały miejsce w lipcu 1847 roku. Żniwo śmierci zbierało nie tylko stałych mieszkańców wsi. Odnajdywano wiele osób nieznanymi, które zmarły gdzieś w polu, w lesie, za domami, nad rzeką itp.

Oto kilka przykładów:

W Bystrzej, w dniu 9 marca 1847 roku, w gospodarstwie Wawrzyńca Marchwiaka znaleziony został około 20-letni, martwy, nieznanego mężczyzna. 22 czerwca w polu, nad Bystrzanką znaleziono bezimiennego 9-letniego chłopca. 1 lipca Tomasz Wróbel znalazł za swoim domem nieznaną około 18-letnią dziewczynę. W tym samym dniu w lesie został znaleziony mężczyzna około 20-letni. Tomasz Peliwo znalazł w dniu 2 lipca martwego mężczyznę około 50 letniego. 14 lipca koło domu Jana Kulki został znaleziony nieznanego, około 16-letni chłopak. 13 lipca w polu znaleziono około 13-letniego chłopaka. 19 lipca Wawrzyniec Szewczyk znalazł martwego mężczyznę w wieku około 40 lat. 26 lipca odbył się pogrzeb (nie wiadomo kiedy zmarła) około 25-letniej nieznanego kobiety, znalezionej w gospodarstwie Stanisława Chorążego.

Epidemia zabierała jeszcze swoje ofiary w pierwszym kwartale 1848 roku i tak na przykład: w dniu 11 marca Tomasz Gałka znalazł nieznanego mężczyznę liczącego 28 lat.

Zmarłych chowano przede wszystkim, zgodnie z ceremoniałem kościelnym, na cmentarzu w Jordanowie.

W swoich dociekaniach nie znalazłem dowodów na to by - jak głosi wieść gminna - zmarłych na cholere grzebano z dala od skupisk ludzkich, w lesie, na tak zwanym „cholernym” lub bliżej Jordanowa nad Skawą, by woda „zrobiła porządek”. Możliwe, że były takie przypadki, wykonywane „po kryjomu”, bez zgłaszania księdzu. Znane są przypadki śmierci Bystrzanów, której przyczyną była epidemia cholery, również w okresie późniejszym poza granicami kraju. W dniu 27 sierpnia 1855 roku w Segedynie zmarł Jan Traczyk. Służący w wojsku w Żółkwi 23-letni Wawrzyniec Sutor zmarł w dniu 16 kwietnia 1918 roku, nie doczekał wyzwolenia.

W Sidzinie w 1847 roku wskutek epidemii cholery (a także z innych powodów) zmarło 270 osób, z tego w wieku do 18 lat - 64 osoby. W niektórych miesiącach miały miejsce po 2 lub 3 zgony w jednym dniu. Wielu spośród zmarłych, to ludzie, którzy zostali wypędzeni ze swych środowisk, by nie zarazili najbliższych lub ludzie wędrowni, żebracy.

I tak: 8 stycznia zmarł 28-letni żołnierz (urlopnik), Michał Migas (nr domu 451), który mógł przynieść z sobą chorobę. 20 stycznia znaleziono martwą około 10-letnią dziewczynkę, 5 lutego zmarł 5-letni chłopczyk pochodzący z Malejowej, 8 lutego znaleziono chłopca pochodzącego z Toporzyska, który przychodził do Sidziny żebrac, 11 lutego zmarł 50-letni Stanisław Szczeniak, żebrak ze Spytkowic. 13 lutego, będąc w drodze, zmarł pochodzący z Osielca Walenty Rusin. 13 lipca została znaleziona na cmentarzu nieznaną dziewczyną, liczącą około 24 lata. 29 lipca w przedsionku szkoły znaleziona została około 25-letnia kobieta- żebraczka. „Z biedy” w dniu 1 sierpnia zmarł pochodzący z Bystrzej Szymon Ryś, a 6 sierpnia 7 letnie biedne dziecko z rodziny Piasków z Zubrzycy. W dniu 1 listopada nieszczęście spotkało 58-letnią Katarzynę Suszyn z Białki, a w dniu 6 listopada Bogumiłę Gigoń z Juszczyzna. 1 grudnia w sieni domu nr 240 znaleziony został martwy chłopiec około 10 letni pochodzący z Orawy, natomiast 3 grudnia 9-letni Jakub z Orawki.

Wszystkim zmarłym urządzone były kościelne pogrzeby i chowani byli na cmentarzach parafialnych, które na podstawie dekretu cesarza Józefa II z roku 1784 zostały zlokalizowane z dala od skupisk ludzkich.

Tadeusz Uczniak

Przestrzenna wystawa początków wsi Sidzina w Skansenie w Sidzinie

Od 15 kwietnia można oglądać w Skansenie w Sidzinie przestrzenną wystawę początków wsi Sidzina, zwaną Miłoszową. Przeniesiemy się w te odległe czasy, czytając stare, zasłyszane pod szumiącym dębem legendy o Macieju Gorylu: skąd był? Czym się wślawił, skoro od Króla 15 kwietnia 1563 roku otrzymał glejt, aby założyć Sidzinę?

Wystawa została wykonana przez Panią Jolantę Ziemiańską z Sidziny. Jej autorstwa są również opowiadania, m.in. „Bajdy o Miłoszu” czy „Jak Dybek pstrągi łowił – Złota Rybka”. Można się z nimi zapoznać w Skansenie w Sidzinie.

Dni Otwarte Funduszy Europejskich - Szachowisko w sidzińskim skansenie

Zapraszamy **9 maja 2015 r.** na rozgrywki szachowe do Skansenu w Sidzinie. W godz. **10.00 – 18.00** oferujemy udział w rozgrywkach i naukę gry w szachy dla początkujących. Dla chętnych zwiedzanie skansenu z przewodnikiem. A wszystko to w ramach akcji dni otwartych Funduszy Europejskich.

Skansen w Sidzinie

Kołysanka sidzińska

Wszystkim nam znana jest popularna, lubiana i często wykonywana piosenka ludowa „Sidzina, Sidzina”. Ale uroki Sidziny skłaniają do powstawania również kolejnych, nowych piosenek o tej miejscowości. Przykładem jest „Kołysanka sidzińska”, autorstwa Jerzego Semscha, który tak wspomina jej powstanie: *Do napisania wiosną 2012 roku pieśni o Sidzinie skłoniły mnie: piękno masywu Babiej Góry, pokrytego ciemnym płaszczem lasu, jak również przytulonej do niego wsi Sidziny. Znałem od dawna mieszkańców tej miejscowości, którzy okazali się sympatycznymi ludźmi. Tak ich postrzegam i dzisiaj. „Kołysanka Sidzińska” jest nokturnem, przedstawiającym nastrój pełen uroku, ciepłej, wiosennej nocy. Melodią „Kołysanki” jest stary romans rosyjski, do którego ułożyłem słowa. Pierwsza część melodii została skomponowana w tonacji a-dur, a druga, będąca refrenem, przechodzi w a-mol. Uważam, że utwór ten nadaje się zarówno do solowego, jak i chóralnego wykonania”* – Jerzy Semsch.

Kołysanka sidzińska

Nad Sidziną już noc
Swoją rozślania mrok,
W ciszy las drzemie
Na zboczach gór
Sad kwitnący w ciemności
Jak z srebra i mgły
Kwiat jabłoni swą woń
W przestrzeń śle

Ref. Póki co, ciemność trwa,
W oknach światła już mniej
We władanie swe bierze noc
Pogrozoną we śnie
Całą wieś, która już
Odpoczywa spokojnie po dniu

Nagi szczyt Babiej Góry
W ciemności trwa,
Rankiem powita różowy świt,

Dumnie spojrzy z wysoka
Na rozległy kraj,
Jego szmaragd i siną dal

Ref. Póki ciemność trwa...

Więc dobranoc, kochanie,
Już słodko śpij,
Cudną bajkę o szczęściu
swym śnij,
O upojnie pachnących
Akacjach i bzach
I o kwiatach paproci też.

Melodia:
autor
nieznany

Jerzy Semsch ur. w Spytkowicach, k. Chabówki w 1928 r. Do 1944 r. mieszkał we wsi Angelówka w woj. tarnopolskim (obecnie Ukraina Zachodnia). Studiował na wydziale filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Uczył w szkołach średnich w województwach: rzeszowskim, krakowskim, warszawskim i siedleckim. Jest kapitanem WP w rezerwie. W 1985 r. przeszedł na emeryturę. Mieszka w Jordanowie.

Czy o Bystrej też jest znana jakaś piosenka? Czekamy na informacje.